

Megjelenik ez a lap heten-kint kétszer csötörtökön és vasárnap.
Ára:
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő irodája:
Nagy piacz 322 szám.
Lakása: Bolgárszeg 1425 sz.

NEMERE.

Politikai, közgazdaszati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
 minden igatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetésekkel alkú
szerint. — Hirdetések folyvé-
tetnek a szerkesztőségnél.

„Nemere“, politikai, közgazdaszati és társadalmi lap idei negyedik évnegyede október hóval kezdődött. Előfizetési ára egy negyedévre 1 ft. 50 kr. Félévre 3 ft.; egész évre 6 ft. Szerk.

Országgyűlés.

Október 7-iki ülés.

BITTÓ elnök bemutatja Táncsics Mihály kérvényét államsegély tárgyában. WAHRMAN Mór kérde a miniszterelnököt, kész-e a főváros rendezéséről szóló törvényjavaslatot még oly időben a ház elé terjeszteni hogy azt a költségvetés előtt lehessen tárgyalni. LÓNYAY Menyhért gr. a legközelebbi napokra igéri az előterjesztést. MILETICS a miniszterelnökhez a szerb metropolita és patriarcha választási jog, továbbá a szerb kongressus szervezeti szabályai tárgyában intéz interpellációt. DEÁKY Lajos következő interpellációt ad be: Igaz-e hogy a pesti vármáház üveges és lakatos munkáinak f. hó október 3-án tartott árlejtésénél a vállalkozók takarékpénztári könyvecskéi, melyek a köztörvényhatóságok, törvényszékek és a világ minden pénzintézetei által készpénzként vétetnek és vétethetnek is, biztosíték el nem fogadtatván, a szabad verseny gátoltatott és az érintett munkák az állam érdeke ellen drágábban adattak ki. KERKÁPOLY Károly pénzügyminiszter azt feleli, hogy már intézkedett s a takarékpénztári könyvecskék ez esetben elfognak fogadtatni. DEÁKY L. ez igéret után, ha új árlejtés tartatik, megnyugvását fejezzen ki, a ház tudomásul veszi a választ. Következett Kerkápoly pénzügyminiszter válasza Helfy interpellációjára. A napi rend fölvétetvén, a felirati vitában elsőnek szót emel LÓNYAY Menyhért gr. Először a 48-as párt javaslatáról szól, melyre nézve furcsának találja, hogy a ház e kis frakciója szerinte egyesegyedül hajlandó magát a nevezet vágyai tolmacsának, a korona hivataltanácsainak kiadni. A balközép javaslatára nézve nyíltan ki kell jelentenie, hogy Tisza nem tanult s nem felelhet semmit mindenből, melyek legutóbb Magyarországon történtek. Most attér Ghyczy beszédére, mely-

nek a hadiugy rendezésére vonatkozó részében ellenmondást vél konstatálhatni, miig a bankügyet illetőleg azt a réményét fejezi ki, hogy daczára azon szemrehányásoknak, melyeket Ghyczy a kormány erélytelensége miatt tettek, sikertelen fog a bankügyet úgy rendezni, hogy Ghyczy is bele fog nyugodni. Végül nyilatkozik az ellenzéki sajtóról s ezzel szemben a kormány magatartásáról és a kormány hazafias célpontjának hangsulyozásával fejezi be beszédét. B. SENNYEI jelezte ezután hosszu beszédben conservativ álláspontját és indokolta szavazatát. MADARÁSZ a javaslatok ellen polemizálva kijelenti, hogy nem Sennyei conservativ, hanem a szélsőbal, mert Sennyei csak a 67-iki állapotot akarja fentartani, miközött a 1723—27 és 90 iki alapon akarja a 48-iki vivmányokat tovább fejleszteni, mire az ülésnek vége lön.

Október 8-iki ülés.

BITTÓ elnök megnyitván az ülést bejelenti Trenčsénmegyének kérvényét, melyben az észak-nyugati vassutról szóló tv. javaslat végrehajtását kéri. KAUCZ Gyula benyújtja a közp. tanító-egylet kérvényét, melyben tanítói fizetésük minimumának fölött emelését kér. Következik a napi rend, és pedig első sorban a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi vasutnak tárgyalása; az erre vonatkozó javaslat elfogadatott. SIMONYI Ernő indítványozza, hogy a pénzügyminiszternek mi köze sem lévén e javaslathoz, a végrehajtással kizárolag a közlekedésügyminiszter bizassék meg. Tisza miniszter felszólalására azonban az eredeti szöveg fogadatott el. Következik a Györ-Sopronon át az ország határáig vezetendő vasut iránti tv.-javaslat. Ennek részletei is a közp. bizottság szövegezése szerint elfogadatnak. A harmadik tárgy a vojtek-bogsányi másodrendű vasut volt. NIKOLICS Sándor a kikindapancsovai és a temesvár-oroszai vasutak kiépítése érdekében szól. Erre a javaslat átalánosságban elfogadtatik. —

Ezután folytattatik: A válaszfelirati vita. ZSIVKOVICS János a bizottság javaslatára mellett nyilatkozik, mert meggyőződése, hogy öt év előtt Magyarország a többi országgal kötött szerződésnél nem mehetett tovább a nélküli, hogy állami alakulásának lehetőségét ne

koczkáztassa. Végül a fiumei és dalmáciai ügyekre nézve nyilatkozik s miután erről a válaszfelirat nem tesz említést igéri, hogy a részletes tárgyalásnál indítványt fog tenni. PODMANICZKY Frigyes b. először is a reformpárnak mint közvetítőnek szükségességet fejezeti, különösen a hatalmon levő párttal szemben, mert a hatalom tudata a biztosított befolyás gondatlanságba ringathatná. A mult országgyűlés főhíbáját az eszmecsere hiányában látja, mely fokról fokra azt okozta, hogy a vélemények függetlensége meg lett semmitve s helyébe a pártprogrammok csalhatatlansága fogadtatott el. Noha nem tagadja, hogy Schwarcz Gyula javaslatára inkább program, mint felirat, a forma ellen nem tesz kifogást, mert az alapra álló pártnak több mondani valója van mint a kormánypárnak, mely csak viszhangját adja a trónbeszédnek s azért egészben és részleteiben a nevezett javaslatot ajánlja. BOBORY Károly a feliratot ugy tekinti mint ünnepélyes nyilatkozatot, melyben a nemzet képviselői által a fejedelemhez szól azokra nézve, mik a trónról elmondattak. Miután a trónbeszéd azon föltevésből indul ki, hogy a 68-ki törvények által a közigjogi kérdések megoldatván belügyeinkkel kell foglalkozni, nem fogadja el a bizottság javaslatát, mert a közigjogi kérdéseket egészen mellőzi, sem Tisza Kálmánét, mert azokat csak alig érinti, hanem csalatkozik Simonyi javaslatához. Szóló attér Sennyei nyilatkozatára, ki conservativnak mondja magát, oly alapon állva, mely csak 4 évről datálja magát, és mutat azon alapra, mely 4 század óta áll fenn. Tisza Kálmán felirati javaslatára utal azon visszaélésekre, melyek a legutóbbi választások alatt történtek. MISKATOVICS János horvát nyelven szól a bizottság javaslatára mellett azon reményben, hogy a többség Magyarországot megszilárdítva Csehország jogsos törekvéseit is elősegítendő. MILETICS Szvetozár benyújtott javaslatát védelmezi az ellene intézett támádások ellen. Ezzel az ülés véget ért.

A magyar delegáció.

A hadiugy bizottság ülése október 9-én.

Elnök jelenti, hogy a közös pénzügyminiszter, s a magy. kir. pénzügyminiszter a holnap 6 órakor tartandó

TÁRGYA.

Brassó okt. 12-én.

Brassó nemes szabad királyi vámosnak köz- és társadalmi életében fordulnak elő néha esetek és esetlenségek, melyek a nagyobb közönséget is érdekklik. A t. szerkesztő ur engedelmével ebben észrevételeimet hetenkint tárczájának rendelkezésére bocsájtom, kifizetheti belőlük apró pénzzel azokat, kik megérdelemlik.

Először is városunk szépművészeti mozgalmaival akarunk beszélni, megjegyezvén hogy meg — nem pedig el — itélni akarunk.

A helyben működő német szintársulat előadásáról rég kellett volna szóllanunk; hej! de oda a „Nemere“ nem futhat, még egy kis szellő sem zavarja azt a sok rossz levegőt. És ez szép jele polgáraink műszereketnek, a „Kronstadterek“ ugyanis oly jókor elabonáltak és praenumeráltak minden jobb helyet, hogy a „Nemere“ semmit sem kapott. A f. hó 5-iki jutalomjáték és bérletszünet alkalmával is csak nehezen jutottunk egy támlásszéki jegyhez s még nehezebben a székhely magához, passirozni kellyén a szűk közben egy ismert brassai urhölgy nagyszerűségét. Az előadás harmonicus volt, t. i. öszhangzatban állott a helyiséggel, melyet a „Nemere“ idei 71. számában festett. Adták „Preciosát“, ki valami ugyan ritka czigányleány volt. A „drágálatos“ darab írója egy bizonyos jámbor farkas (Pius Wolf), a zene szerzője nem volt emlitve — talán kegyeletből Weber iránt — s az ember azt gondolhatta volna, hogy azt is egy Wolf szerezte, ha nehány világírú dallam szavairól nem emlékeznék Weberre. Előttem az egész zenekiséret ugy tünt fel, mintha egy városszolgá kísérne be egy kóborlót. Legjobban sikerült mégis az erdei dal viszhang részlete — talán mert távol volt.

Maga a színmű silány szövegének birálata nem ide tartozik. A jutalmazandó kebele egész szerepserüleg pihegett, és még sem dobtak neki bokréttát, kivéve a lelkesült spanyol donok. A czigányanyónak elég görbehá volt, Pedrónak meglehetős sikerült falába.

Az egész nézőter beillik egy czigánytanya decoriójának, mi alkalmassint nagyon emeli az illő illúsiót; — kivált a színpad alsó előfala művészeti természethűséggel ábrázolja egy piszkos mórévískő kopott oldalát.

Nagy küzdelmek után sikerült bérletre szert tennen, és szerdán ismét színházban voltam. Színre került „Az ördög része“ pokoli kardalokkal. Nem bántam volna, ha az előadás része lenne a címben írtak. Csöötörök Benedixnek egy ügyes vigjátéka „Egy boldeg családapa“ jutott a közönség elő, melyben a főbb szereplők egészen betölten helyüket teljes elismerésünket vitték ki. Meggyőződtünk, hogy a különben törekvő társulat épen nem dalművekre való, de a könnyebb drámában kielégítően működhetik. Hiában! áldozata az izléstelen közönségnek, mely inkább kedveli a roszt operettet, mint a jó vigjátéket. Szombaton „Kék szakál“ volt bérletszünetben — erről máskor.

Egy ismert hüle, egy törpe, Pekale nevű ember ácsorog városunkban. A napokban láttam, miként mutat kis bámuló leánykáknak egész illetlen dolgokat ezen cinikusunk. Több illemtsértő dolgokat is hallottam róla, ugyszintén, hogy egyszer egy bádog csatornát elcsent és beivott. Nincs szükségünk ilyen originálásokra s az egyént a rendőrség figyelmébe ajánljuk. Jó volna Ó-Tohánra átszállítani, hol hallomásunk szerint rokonai vannak.

Vasárnap okt. 6-án a brassói magyar társalgóegylet tartotta idei öszi közgyűlését saját helyiségeiben. — Különféle ügyek elintézése után következett a tisztvi-

selők ujjtása, melynél elnök Réthy Lajos, igazgató Otrobán Nándor, pénztárnok Szele István közzelkiáltás után tisztsjeiket újból elfogadtak, szavazás folytán gazdának Szilágyi Ferencz ujra megválasztott, jegyző Csia István, könyvtárnok Pongrácz István lettek. A választmányi tagok nagyobb része a tavali. A „Nemere“ szerkesztőségére semmihez hivatalt nem ruháztak, alkalmassint nem akarták elvonni a magyarság érdekében kiírt egyéb működésétől, melyért a „Nemere“ elismérő jutalomdjú irodalompártolás gyanánt ez évre 100 frtot szavazott meg az ülés.

A községnek f. hó 10-én tartott ülésében sok érdekes ügy forgott szönyegen, köztük: a cultusminiszterium leírt egy községiiskolai épület érdekében; a postárral tulajdonjoga felett tagadólag határozott a kereskedelmi miniszterium; a világkiállítási csoportokra gyűjtött pénzekből egy összeg kértek szász népiskolák tervrajzainak ezen círelára való készítésére; a hosszufalusi malmak vizivel való ellátására 2800 frt. engedélyeztetett; a vizvezeték ügye a Tömösből a pályuadvarra elintézettet, még pedig — mivel Magyarországnak nincsenek idevágó törvényei — az általános polgári-törvények szerint; a keleti vaspálya társaság részére meghatározottak a vizvezeték módjai.

A fekete utcai kapu nem sokára le fog romboltni. Városi mérnök Bartesch Károly az ülés előterjesztette tervét ama városrész szépítésére, mely szerint a vár- és alsó-ujtete a sétaút fog nyilni, ezen utca közt házsorok építetnek. A városi faárok be fog tölteni és az aranymives bánya helyére színház és vigarda épülni, melyhez a Szentjános-, Nagy- és Klastromutzból lehetne menni.

A „Kr. Ztg.“ nemely megjegyzésére való nézeteimet közelebbről a t. szerkesztő ur rendelkezésére bojsájtom.

Jte.

ülésben meg fognak jelelni, hogy a közös aktivák tár-
gyában felvilágosításokat adjanak, jelenti továbbá, hogy
a betegeskedő gr. Mikes János helyett b. Dóry Lajos
hivatott és osztatott a hadügyi albizottságba.

Ezután folytattatott a rendkívüli szükséglet tár-
galása, s a következő összegek szavaztattak meg:

Az „új hadi lőportárok építésére előirányzott 50,000
frt., „a szekerészet számára felállítandó fészerrekesz”
30,000 frt. s „a kis-sz.miklósi kóroda átalakítására”
előirányzott 50,000 frt. töröltetett.

„A krakkói vármű építésének folytatására” elő-
irányzott 200,000 frt. helyett 100,000 frt szavazatot meg,
„a nagyszebeni tüzérségi laktanya fentartására” előirányzott 150 ezer frt. nyi összeg felett, az albizzott-
ság kapcsolatban a póthitelekkel, melylyel e térel össze-
függésben áll, fog határozni.

A „Przemisl erődítésének folytatására” előirány-
zott 400,000 frt. helyett 300 ezer frt., „az olmützi sz.
hegy erődítésének folytatására” az előirányzott 200,000
frt. helyett 100 ezer frt. szavazatot meg.

Külföld.

October két első napján járt le az idő, melyet a
frankfurti békeszerződés a Németország birtokába átment
francia területek lakóinak a végből engedett, hogy a
német vagy a francia nemzetiség között válaszszanak.
Szabadon választhatott minden nagykorú polgár, csak
hogy a francia nemzetiség mellett való nyilatkozás esetén
el kelle hagynia Elsasz-Lotharingiat s külföldre kelle
állandó lakását áttennie. A lakosság egy igen nagy része,
mely francia akart maradni — ennek folytán el is
hagyta szülőföldjét.

Strassburgban három izben kelle sok száz vándor-
lónak a főállomáson visszamaradnia, mivel a vasuti igaz-
gatás a szükséges szállítószököket előteremteni képes
nem volt. A kedves haza ezen tömeges elhagyását,
mely tulzás nélkül valódi népvándorlással hasonlítható
össze, a szegény földiek nem sokára meg fogják bánni.

E kiváendorlok legnagyobb része épen a legjobb
kézműves-erőkből áll, melyek Svájcban jobb feltételek
mellett kapnak elhelyezést, mint a rémségesen tultö-
mött francia határtartományokban. Nancyban például
jelenleg roppant sok munkás család van, a nőket és
gyermeket nagyobb részt elhelyezték ugyan, mert a
lakosok minden lehetséges módon támogatják szeren-
csélt honfitársaikat, de a ki reggel a Stanislas térré
lép, nagy czigánytáborban képzeli magát.

Mulhouse városából magából mintegy 4000 ember
vándorolt ki; a községtanácsnak nagyobb része szintén
a francia nemzetiséget optálta. Ez a községtanácsot
határozatképtelennek tette, minél fogva annak nem francia
tagjai is lemondottak. A Svájcba vezető utak
egy héta el vannak árasztva költözökkel, kik inkább
elhagyták a hazát, minthogy német polgárokka
legyenek.

Az opció kivül Gambetta körutja foglalkoztatta
a közvéleményt. Az exdictatort a köztársasági párt
mindenütt a legszívélyesebben fogadta. Grenobleban be-
szédét tartott, melyben az országot figyelmezte, hogy
ne bizzék a pseudo-köztársaságiakban, hanem sürgesse
a mostani nemzetgyűlés feloszlatását s egy újnak választását,
mert csak egy új kamra alkothatja meg a köztársaságot. A monarchisták azt követelik Thierstöl, hogy
a köztársasági mozgalom ellen erélyesen fellépjön. Thiersnek azonban nincs kedve magát blamálni, míg a mo-
zgalom a törvény határai között marad.

A spanyol kormány a mult hetekben számos
törvényjavaslatot terjesztett a kamra elé. Közöttük a
legfontosabb az, mely az ország új védszervezetét állapítja meg. E szervezet az általános védkötelezettség
elvén épült. minden spanyol polgár huszadik életévétől
a huszonhetedikig katonaköteles, s mivel sem hivatalos
sem magánállás a fölmentés alapjául nem szolgálhat, a
papok is hadkötelesek. A három első évet az álló had-
seregen, a negyediket és ötödiket az első, a két utolsót a második tartalékan kell leszolgálni; az egyéves
önkénytesi rendszer el van fogadva. Az évi hadjutál-
kot a törvény állapítja meg.

A porosz kormány elfogadta az obligatorius pol-
gári házasság behozatalának elvét. A szerb skupcsina
okt. 6-án nyíttatott meg. A dán kamra okt. 7-én ült
össze, de két óra el fog napoltatni, mert a kormány
nem készült el az elője terjesztendő törvényjavaslatokkal.

Hazai közügy.

A baloldali kör okt. 5-iki értekezletében a
horvát regn. deputatióba a maga részéről Ghyczyt és
Tiszát jelölte. Ugyanekkor megbeszélték a felirati vita

befejezettsének esélyeit s mint az ellenzéki lapok mond-
ják, általános volt az óhaj, hogy e vita minél előbb
véget érjen.

Budán okt. 8-án délelőtt nagy minisztertanács tar-
tatott, melyen ö felsége elnököt és a melyen részt vettek Andrassy gróf Kuhn báró és a 6-án odaérkezett
osztrák miniszterelnök: Auersperg herczeg. A tanács-
kozás tárgyat a hadügymiszter és az osztrák delegá-
ció között felmerült differencia képezte, melyet Andrassy gróf azáltal hitt elhárithatónak, hogy a hadügyi
tételeket a delegatiók lelkismeretes megbírálása alá
ajánlotta. A dolog menete azonban röögsebb utra talált,
melynél e legfelsőbb tanács jobbat és könnyebbet ke-
resett. A megállapodásokról nincs értesülésünk.

A háromszéki leányárvaház.

A háromszéki leányárvaház alapítására az első ér-
tekezleti gyűlés megtartatott Báró Szentkereszty Stefanie
elnöksége alatt K.-Vásárhelyen Október 9-én. A vásár-
helyi nők élénken vettek részt a gyűlésben mintegy
negyvenen. A vidékről — fájdalommal jegyezzük meg
— igen kevesen voltak.

A nemes baronessenek lelkisítő szavai, melyekkel
a gyűlést megnyitotta, emelkedett hangulatot adtak a
gyűlésnek s a közérdeklődést láthatólag felfokozták. —
Gyönyörűség volt nézni nekünk, kik számtalan más gyű-
lésben voltunk már; de ilyenben még nem, mily szép
s mily megható egy lelkes nő buzdító szavainak lel-
kedsedi tudó nőkre való hatása, és mily lelket-emelő lát-
vány egy ilyen gyűlés, melyben a jára s nemesre kész
hölgyek a női szív forró melegségevel felkarolnak egy
olyan ügyet, milyen az árváké.

Bizonyára fájlalhatják azok, kik nem jöttek el a
gyűlésbe, azt, hogy megfosztották magokat a legelső há-
romszéki nemes célu nögyűlésben jelenlétél szerencsé-
jétől. Szerencsének mondjuk; mert ez a gyűlés, s
azoknak kik azt alkották, nevei vidékünk történetének
könyvébe lesznek fóliira, megeshetik hogy a ma vég-
hez ment munka olyan vetés, melynek századokra ki-
ható örvendetts aratása leend.

A gyűlés megalakulván, legelsőben is határozat-
lag kimondotta, hogy Háromszéken egy leányárvaház-
zat alapítani szükséges, és hogy az meglegyen, arra
minden buzgósággal dolgozni fogunk.

Azután, hogy az árvaház miségről tiszta tájé-
kozást vegyen mindenki bemutatta az elnök a Debreceni, Kolozsvári és M.-Vásárhelyi árvaházak szabályait. Ezek közül — mint a mi viszonyainkhoz legközelebb álló — M.-Vásárhelyi vétetett fel alapul, s
egyes pontjaiban módosítatásá kimondatván, meghatározatott, hogy a majd leendő árvaházi alakuló közgyűlés ennek alapján dolgozza ki a mi árvaházunk szabályait.

Nagy érdekkel vitatták meg a nők azt a kérdést,
hogy mennyi legyen azon alapítványi összeg, melyet a
ki aláír, azon előjoga lesz, hogy egy árvát maga bék-
het azért az árvaházba, — mig a végén Tuson őrnagy-
nak azon ajánlata fogadtatott el, hogy annyi legyen, a
mennyinek kamatja egy árvának eltartására elég lesz.

Elének vitatkozást szült az is, hogy az alapítványok
csak magát az alapítót kötelezik-e vagy jogutódait
is, — a mi a végén a nők határozott erélyes szavával
ugy dölt el, hogy a ki alapit, biztositsa azt, mit alapi-
tott, — azaz: vagy fizesse az alapítványát vagy tábláz-
tasson bér valamit.

E közben megkezdődtek az aláírások is, s jól eset
látni; miként siettek a derék nők meghozni az áldozatot,
mely senkit is inkább meg nem illet, mint öket, mely-
lyel t. i. sirók könnyítet letörölhetik, a nyomor fájdalmát
megenyhithetik.

Hogy az aláírás az időt ne foglalje el: a gyűjtő
ivek a jelenlevők között kiosztatván, a további aláírás
gyűlésen kívüli eljárásnak hagyatott fenn. S nem hal-
gathatom el — dicséretére az illetőnek — egy óra
mulva a gyűlés után már láttam gyűjtő ivével járni egy
tagját a gyűlésnek. Azt mondta akkor is, most is azt
mondom, hogy ilyen nők gondja alatt nem lesz árva
az árva.

Némely — az ügy ébren tartását tárgyazó — a-
próbá intézkedések után a gyűlés ideiglenes választ-
mányt, ideiglenesen, s csak ide Háromszék felső vidé-
kére nézve, egy elnököt, két alelnököt, egy jegyzőt, s
egy pénztárnokat választott, kik a végleges alakulásig
az ügyet vezessék, felügyeljék, s annak életre erősíté-
sére minden szükségeset megtegyenek. Elnök lett: Báró
Szentkereszty Stephan, alelnökök: Pócsáné és Hankó
Lászlóné, jegyző: Nagy Gábor, pénztárnok: Fejér Lu-
kácsné.

Ezzel meglévén téve az ügy utba indítására szük-

séges előintézkedések, a gyűlés köz szeretetet nyert
nemes elnökének lelkes eljenzésével bevégződött.

Adja Isten, hogy — a mint a gyűlés minden tag-
ja oly forrón kívánta — egy év mulva a gyűlés tagjai
már az életnek indul árvaházban folytassák szép mun-
kájukot!!!

Keleti.

V i d é k.

S z o m o r i t ó h i r.

Nagyajta, 1872. okt. 10.

Bátor vagyok a t. szerkesztő urat tudósítani a
csak eddig lehet hirben forgó Erdővidéken nagy mérv-
ben levő halálozások felől.

A majd nem országszerte uralgó toroklob itten
Nagyajta községében is, a mult 1871. év junius havá-
ban pusztítólag dühönge lépett fel, és oly rémülsben
tartotta a népet, hogy szülők ezen romboló időszakban,
bármily betegség környékezte kisdedeket, beteg-ágyuk-
ban hagyva, reszketve és elborzadva félrevonultak.

Nem is oknálküll hagyta meg az orvosok külö-
nösen a gyermeket elkulöntését, mert a hová ezen kér-
lelhetlen s tolakodó befészkelte magát, nem szünt meg
kegyetlen rombolásaval mindaddig, miklen el nem oltotta
csak nem mindenki életét, kik az ű hatalmát meggá-
tolni akarva a beteg ápolása körül forogtak. Melyre
elég példát mutatott Nagyajtán egy oly családnál, hon-
nan egy hét alatt eltemetének a szülők négy gyer-
meket, s végül három nap mulva követé öket a családfő, ki ugyanazon kórnak lón áldozatja.

Megszüntnek tetteté e gonosz munkáját f. év be-
állott melegebb időszakában egy pár havig, mikor is a
szülők hálát rebegének Istennek megtartott szeretteikért.

De talán csak azért szakaszott s hagyott fel mun-
kájával, hogy elfáradt, s új erőt véve magának köny-
nebben működhessék.

F. év szeptember havában csakugyan ismét meg-
jelent! És mintha nem tett volna egyedül sokat, kérlel-
hetlenebb társat keresett magának a tiphus, (falun ne-
vezik: bolond hagymásznak s forró hidegnék) mely-
lyel barangolja be községünket s videkeinket, ez egy
pár napi súlyos kinzás után szánalomra méltó árvákat
hagy maga után, annál 4—5 nap mulva gyermekes szü-
löket magtalanít.

Hallani lehet minden nap, itt egy, amott két hulla-
van kiterítve a ravatalon.

Ezt a harangok buskongásai hirdetve, visszhangra
találnak csak nem minden faluban; Erdővidéknél kies, de most vészes helyiségében, melyek nem szünnék bár
egy perecig is, hogy naponta hármat négyet elne kisér-
nénk méla zugásokkal az örökk nyugalom, fájdalmat
nem érző helyére; nincs szünet, sem Bölon, Nagyajta,
Baróth, Bodos és N.-baczon falvakban, különösen ez
utóbbiban f. hó 4-én az országos vásárt is betilták en-
nek nagy mérvben működése miatt.

De tovább nem festem e keserves, emberi szivet
fagylaló képet. Lehetetlen, hogy az orvosok éjet nap-
pallá ne tegyenek, ennek elhárításán avagy megszünte-
tésén elmélkedni. Nem gondolhatok a nevelés szent
ügye körül lelkesen működő oly néptanítót, ki — ha
hallani fogja ennek következtében az iskolák ujból be-
tiltását, — fel ne jajdulna, ezt mondva: mit fog te-
remni a két évig parragon hevert föld. (t. i. a kik élet-
ben maradandnak).

De minek lehet tulajdonítani e gyakori betegsé-
get és halálozást e vidéken? az én véleményem szerint:
először az Olt folyam kiáradásának, mely maga után
mindenféle anyagból összekevert iszapos lerakodást hagy,
s annak rosz kigözülgése zavarja az egészséget; és vé-
gül az időjárás, mert jugyanis az éjszaka nagyon hűvös
és ködös, mely köd tart reggeli 9—10 óráig, s ekkor
következik reá a zsibbasztó meleg, mely az emberi
testet elbágyasztja.

Ütő Andráš,
néptanító.

V e g y e s.

(Ő Felsége dr. Torma Károlynak) az erdélyi muze-
um egylet elnökévé lett megválasztását megerősítette.

(Henrik főherczeg) végre rehabilitálva van. Egy
királyi kézirat közelébb tudatta a hadügymiszterrel,
hogy a főherczeg visszakapta katonai rangját, melyet
1868-ban házassága miatt elvesztett volt. Hogy mikor
fog visszatérni ismét Ausztriába, még nem tudni, mivel
még tudva nincs vajon e rehabilitatio nejére is ki-
terjed-e?

(Bukarestben) okt. 8. Károly herczeg az orosz czár
sajátkezü kéziratát vette a román határon számára kés-
szített fogadtatásért. Hivatalosan jelezik a cholera meg-
színését. Bukaresti kereskedő házak „Bukarester Es-
comptebank” czéggel egy pénzintézetet alapítottak.

(Szerdahelyi Kálmán), kinek szivbaja komoly fordulatot vett, a jövő héten utazik Szilág-Somlyóra és onnan a székely havasok közé, ezek friss levegőjében keresni meg elvesztett egészességét.

(Hivatalos jelentések) constatálják, hogy a kolera Moldvában megszünt, csupán Jassyban fordulnak elő szórványos esetek.

(A „Kis ujság“) IV. évfolyamának első számát örömmel lapoztuk át. A kisdedek érzelme és felfogás-körének teljesen megfelelő tartalmára és nagyon csinos kiállítására nézve határozottan ajánljuk e kis ujságot minden szülő és nevelőnek. Előfizetési ára is csekély: Egy iskolai évre 3 frt. — 3 óra 1 frt.

(A károlyfehérvári) „Egyházi és iskolai lapok“ pártoláshiány miatt megszűntek. Sajnos hogy nevelési szaklapjainknak ez a sorsa hazánkban, mely bizony szükségl az ily folyóiratokat. Jobb sikert kívunk a kolozs dobkamegyei néptanító egylet által megindítand „Osalád és iskola“ című lapnak, melynek irányá lesz: egyszerre és együttesen egy értelemmel hatni a családra és az iskolára. — Megjelenése jövő év jan. 1-jére terveztetett.

(Kragujevázon) okt. 8-án a fejedelem megnyitá skupstinát; trónbeszédében népének tronraléptekor tanúsított szereteteért köszönetet mond, utal a történt előhatalásra, hangsulyozza azonban számos megoldandó kerdések üdvös voltát, minök: a honvédelem erősítése, a kereskedeleml s földmivelés emelése, a népnevelés stb., felszólítja azért a skupstint tevékenységre.

(A madridi hires Escorial) palota, nevezetes műkin-einek legnagyobb részével okt. 2-kán leégett. Csak a könyvtárt sikerült megmenteni.

(A szeben-fogaras-brassói) és a fogaras-héviz-kóhalmi gózmozdony vasútya kiépítése tervét Benedek Gyula és társai a közlekedési minisztertumhoz benyutták. Ezen vasútya, az Olt völgyén haladva összefogja kötni a keleti vasut szebeni szárnyvonalát a brassói vonallal. Mint halljuk, ezen pályák kiépítési engedélye ki fog adatni, csak aztán lássanak is hozzá.

(Az erdélyi képviselők klubja) vagy értekezlete, melynek feladata az erdélyi ügyek, sajátságos viszonyok megbeszélése volna, sehogy sem tud vagy akar megakadályozni. A legközelebb b. Wodianernél rendezett értekezlet összehívásakor is eleinte vonakodtak, féltek az elnök választás eredményétől, mert hát vannak, kik minden áron magok akarnának szerepelni, s attól tarthatnak, hogy a többség a vezérséget másnak nyújtaná. Félén lehet, hogy az ügy ismét áldozatul esik a személyes ámbícióinak.

(A Montenegróval) támadt határvillongás tekintetében a porta nagy mérséklést tanusít. A 3 ezer montenegrói betörését török területre oly cselekménynek tekinti, mely a fejedelem tudta és beleegyezése nélküli

ment végbe, s azért egyelőre nem akar megtorló rendszabályokhoz folyamondi. Csak ha a támadás ismételtetnék, vonandja felelősségre a fejedelmet. A nagyvezérnek ily értelemben szerkesztett levele, távirati hírek szerint, már utban van Cettinjébe. Ujabb hírek szerint, a montenegrói fejedelem elégítélt kíván, mivel a törökök voltak a támadók. Várják a nagyhatalmak közbenjárását.

(Betiltott munka.) A bécsi fenyítő-törvényszék betiltotta a „Magicon“ című könyv terjesztését, mely a kath. egyház és a papság ellen rágalmakat szórt.

(Egy osztrák-magyar katona) évi fentartása 238 frtba kerül. Németországban 390 frtba. Oroszországban 481 frtba. Olaszországban 367 frtba. Franciaországban 469 frtba. Törökországban 369 frtba. Angliaiban 1000 frtba. Spanyolországban 310 frtba. Belgiumban 419 frtba. Dániában 352 frtba kerül egy katona évi kitartása. — A különböző országokban az összes állami kiadásból a szárazföldi és tengeri hadsereg kitesz: Ausztriában 9 %, Németországban 27 %, Oroszországban 34 %, Olaszországban 16 %, Franciaországban 32 %, Poroszországban 23 %, Angliaiban 33 %, Spanyolországban 21 %, Dániában 29 %. Ezen számokból kitünik, hogy Ausztriának kerül legkevesebbe a hadserege.

(Kerekes Sámuel) „Emlékfüzér“ című vegyes tartalmú költemény füzérre kuldött előfizetési felhívást. Az 50–60 költeményt tartalmazó füzet ez év őszén fog megjelenni a m.-vásárhelyi rom. kath. leányiskola könyvnyomdájának kiadásában. Egy példány előfizetési ára 1 frt, díszkötésben 2 frt, melyek az „Erdély“ szerkesztőségéhez Maros-Vásárhelyre küldendők. Tiz előfizetés után tisztelettel peldányt igér a szerző.

(Huszárosan.) E hó 4-ikén a Bécs melletti Badenben 500 aranyban fogadott egy huszárhadjal egy orosz földbirtokossal, hogy ő lóháton egyidejűleg fog megérkezni Bécsbe a helyi gózössel. Az orosz ráállott a fogadásra s el is veszté azt, mert a hadnagy két perczecel még előbb érkezett meg a matzleinsdorfi vonalhoz mint a vonat. Egy óra alatt három mérföldet futtatott.

(A budai cserepár-hadparancsnokság) kereken viszszautasítá a — folyamodást, miszerint a kiképzés végett berendelt födélénkű honvédeket a kényelmes és félénk laktanyában lehessen elszállásolni s mig a rendes katonák: német, cseh, stájer, szlovén s más mindenféle nációból vigan élik ott világokat, a honvéd, isten és a magán könyörület jóvoltából jut olyan a milyen hajlékhöz. A kormány külön laktanyákat szándékszik építtetni a honvédek számára s a jövő évben már nem fog kalaplevére kunyorálni oly szivességről, mit „jog“ gyanánt is követelhetne, ha volna hozzá — kurázsija, meg — tekintélye!

(A keleti marhavész) a baranyamegyei Sztaroszelpusztán, — Borjád, — Hassagy, — Laucsuk, — Olasz-Sklós. — Fehérmegeyben Sereghelyesen és Verőczemege Josipova községen felmerülvén terjedésének megátlására és mielőbbi kiirtására minden szükséges óvintézkedések megtétettek, ebből kifolyólag Magyarországból Francziaországba a szarvas marha, juh és kecskéket valamint az azoktól származó nyers termények szállítása betiltatott, — valamint Stíriába ugy Alsó-Ausztriába csak is némely belépti állomásokon szállíthatók.

(A válaszfelirati vita) végeztével, mely valószínűleg pár nap mulva bekövetkezend, a képviselőház 10–12 napi szünetet tartand.

(Kragujevaczon) a fejedelem okt. 7-én felesküdött az alkotmányra: a Skupstina Karabiberovitsot elnökké, Jovanovitsot alelnökké választotta.

(Bonnechrose bibornok) feladata a pápát rábeszélni, hogy Rómát el ne hagyja, s feladatát meg is oldotta, a mennyiben a pápa erősen el volna határozva, hogy ott marad.

Nyilt-tér.*)

Brassó 1872. okt. 9-én.

A k.-fejér-vári m. kir. járásbirósághoz még a f. évi május hava 11. napján egy sommás keresetet nyújtottam be, melyre mai napig még csak tárgyalási végzést sem kaptam, daczára annak, hogy a beadás napjától fogva már 5 egész hónap telt el egy nap hián. Ennél fogva azon kérdést vagyok bátor koczkáztatni az illető kir. járásbiró urhoz, hogy még hány hónap mulva szándékozik keresetemet elintézni, vagy tám csupa ügybuzgáságból ad ácta tette?

Valóban nagy indolentia vagy ha ugy tetszik negligentia szükséges arra, hogy egy kir. hivatalnok, ki az ügyek elintézésére magát eskü alatt kötelezte, illy rútol visszaéljen a rá ruházott hatalommal! Csakugyan szép sommás eljárás az olyan, hol egy keresetre még 5 hónap mulva sem kap bárcsak tárgyalási végzést a jogkereső fél. Azt kell hinnem ezen esetből következtetve, hogy az illető járásbiró ur nem az igazság kiszolgáltatására, hanem annak épen elfojtására vállalkozott.

Egyébiránt ajánlom Ó járásbiróságát az új igazságügyminiszter ur Ó Nméltsága kegyes grátiájába, szorgalma után megérdemelné, hogy hivatalából kitünnessék.

Felperes.

*) E rovat alatt megjelent cikkekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget. Szerk.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: Herrmann Antal.

Brassai áru-tőzsde october 11.

	frt.	frt.		frt.	frt.		Brassai készitmények.		Csergék.		Kalapok:
											Kossuth
											Nr. 1 2 3
Buza, tiszta 64 kupás köble	8.20	8.80	Turó ó vedre	—	—	—	Posztó, szederjes	2.—	2.15ig	tarka, dar. Nr.	3 4 5 6
Rozs elegy	6.—	6.60	uj	3.20	3.60		mellértes	1.70	1.80,,	frt.	5.60 7.20 9.10 11.10
Rozs erdélyi	6.—	6.20	Sajt	3.20	3.30		szederjessel	2.—	2.20,,	Nr.	3 4 5 6
romaniai	4.20	5.—	Orda	70	.90		szederjes veressel	2.—	2.15,,	frt.	6.— 7.20 8.— 9.60
Kukuricza	4.40	4.80	Kaskavál oka	5.—	5.20		szürke	2.—	2.20	szürke „	3 4 5 6
Árpa	4.—	4.80	Sóstej dézsája 16–17 okás	1.25	1.40		buzavirágkék	1.80	1.80,,	frt.	5.— 6.20 7.— 7.60
Zab, fekete	2.60	2.75	Vaj olvasztott teh. kup.	1.10	—		kék	1.60	1.70,,	egyszerű fehér drb. Nr.	3 4 5
„ fehér	2.60	—	juh „	1.10	—		3pecsétes szed.	3.—	3.20,,	frt.	8.60 9.40 11.12
Haricska	6.—	—	Hájzsir kup.	1.10	1.20		vörös mellértes	3.—	3.20,,	szürke drb. Nr.	3 4 5
Lennmag	10.—	10.50	Lenmagolaj kup.	.90	—		„ „ „ „	2.—	2.40,,	frt.	7.— 8.50 10.60
Borsó fehér	10.—	11.50	Lábzsír	.90	1.—		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
„ fekete	4.—	4.40	„ „ „ „	1.—	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Lencse	12.—	13.—	„ „ „ „	1.—	—		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Fuszujka	5.40	—	Tej, bivalj	.19	.20		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Kendermag	4.40	4.90	„ tehén	.12	—		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Mák	6.60	—	Abaposztók Nr. 1	.60	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Dió	5.20	5.40	Gyapju czurkán okája70	—		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Szilva, aszalt	6.40	—	„ „ „ „	.70	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Kóles	4.40	—	Gyapju czurkán okája80	.85		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Pityóka, sárga	1.80	1.90	„ „ „ „	.65	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
„ kék	2.—	2.10	„ „ „ „	.85	.90		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Kásák.	—	—	„ „ „ „	.70	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Gyöngykása	10.50	21.50	„ „ „ „	.60	—		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Árpakása	9.50	12.50	„ „ „ „	1.10	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Sárga kása	8.60	9.—	„ „ „ „	1.25	1.30		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Lisztek.	12.25	—	„ „ „ „	1.10	—		„ „ „ „	2.—	2.10	frt.	7.— 8.50 10.60
Zsemlekása	14.50	—	„ „ „ „	1.35	1.45		„ „ „ „	2.—	2.10	szürke drb. Nr.	3 4 5
Montliszt 00	13.50</										

H i r d e t m é n y.

Alólirottaknak van szerencesénk a n. é. közönséggel tudatni, miszerint a

„TISZA“

biztosító és jelzálog-bank fő-ügynökségét

átvettük. Biztosítunk tűz és jég ellen a lehető legutányaabb díjak mellett. Díj-szabályaink megállapításánál kiterjeszkedünk, az életbiztosítás terén ideig felmerült minden ágra és modozatra.

És a biztosító t. cz. közönségnek

két millió

frt. mellett felvállalt kötelezettségeinkhez képest megkívántató biztosítékot nyújtunk.

Jelzálogbanküzletünk megkezdését később lesz szerencesénk a n. é. közönséggel tudatni.

Midőn ezekre nézt a n. é. közönség becses figyelmét fellírjük, felkérjük biztosításaikat nálunk megtenni és bizalmukkal megtisztelni.

Brassó, 1872. szeptember havában.

„TISZA“ biztosító és jelzálog-bank fő-ügynöksége

SZEKULA és ZACHARIÁS.

Iroda: klastromutca 8. szám.

139 3—3

Brassóban, szélesutca 59. szám.

149 1—3

Otrobán Nándor

orvos, sebész-tudor, szülész, m. kir. honvéd-dandárvorvos Brassóban, nagyutca 488 számú, több osztályú, és e célra berendezett lakásán, gyógyításra és mindenmű műtétre fölvesz vidéki betegeket az emberi szervezet 146 bármirendű bántalmaival.

2—0

Vásári jelentes.

Bátorokodunk ezemel a nagyérdeült közönségnek tisztelettel ajánlani jó berendezett raktárunkat **arany és ezüst árucikkékből, svájczi zseb-örökkel — urak és hölgék szuhára** — legjobb minőségben és legolcsóbb árban, egy évi jótállás mellett.

NB. Az arany és ezüst cikkek valóságára kíttünk a jelzőhivatal békelyezéséből.

Régi drágaköveket, arany és ezüst áruk, ugymint órákat a legnagyobrárak mellett veszünk és cserélünk, minden megbízást és javítást a legolcsóbban számítunk.

Azonkorú tisztelettel figyelmeztetjük a t. cz. közönséget tárunkra! **Alpaccae zösthől készüll prima czikkekkel** melyeknél mi minden nap használattal mellett a valodi ezüsthez hasonló kinézetért és tartósságáért úz évig jótállunk.

HELMBOLD TESTVÉREK.

Brassóban, szélesutca 59. szám.

VEGELADÁS

Gyertyánffy János és fia üzletében

valódi $\frac{9}{8}$, $\frac{8}{4}$ és $\frac{9}{4}$ szélességű rumburgi vásznak Donat Ferencz jöhirü gyárából, ugymint czipészvásznak minden árban.

Rendbeli len-asztalneműek

6, 12 és 24 személy számára, len-asztalkendők, asztalterítők és asztalneműek tuczat, darab és röf számra.

„Törölközök“

nyersek, fehérfonaluak és fehéritettek darab, tuczat és röf számra, szines kávéterítők és dessert-tányérkendők lenből, féllenből és gyapotból.

Selyem kelmék

fekete Tailles, Noblesse $\frac{1}{2}$ és egész atlasz, szines rips (Gros de Nice), ugymint Tailles és templomi kelmék, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$ és $\frac{4}{4}$ fekete nehéz selyembársonyok igen nagy választékban; továbbá bolti állványok Heinze László fenállott üzletéből, pompás üvegszekrényekkel.

El vagyunk határozva legjobb hirnek és keletnek örvendő üzletünket egészen eladni és mindenkor készek vagyunk hajlandó vevőkkel eziránt alkudozásra lépni.

142 3—3